

WORTSTELLUNG

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

**Vytvořeno v rámci projektu:
Nové výzvy, nové příležitosti, nová škola**

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky

PRAVIDLA SLOVOSLEDU

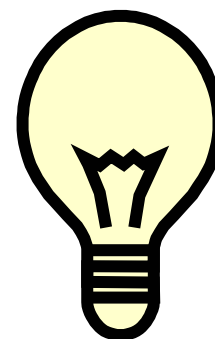
WORTSTELLUNG

Věta jednoduchá

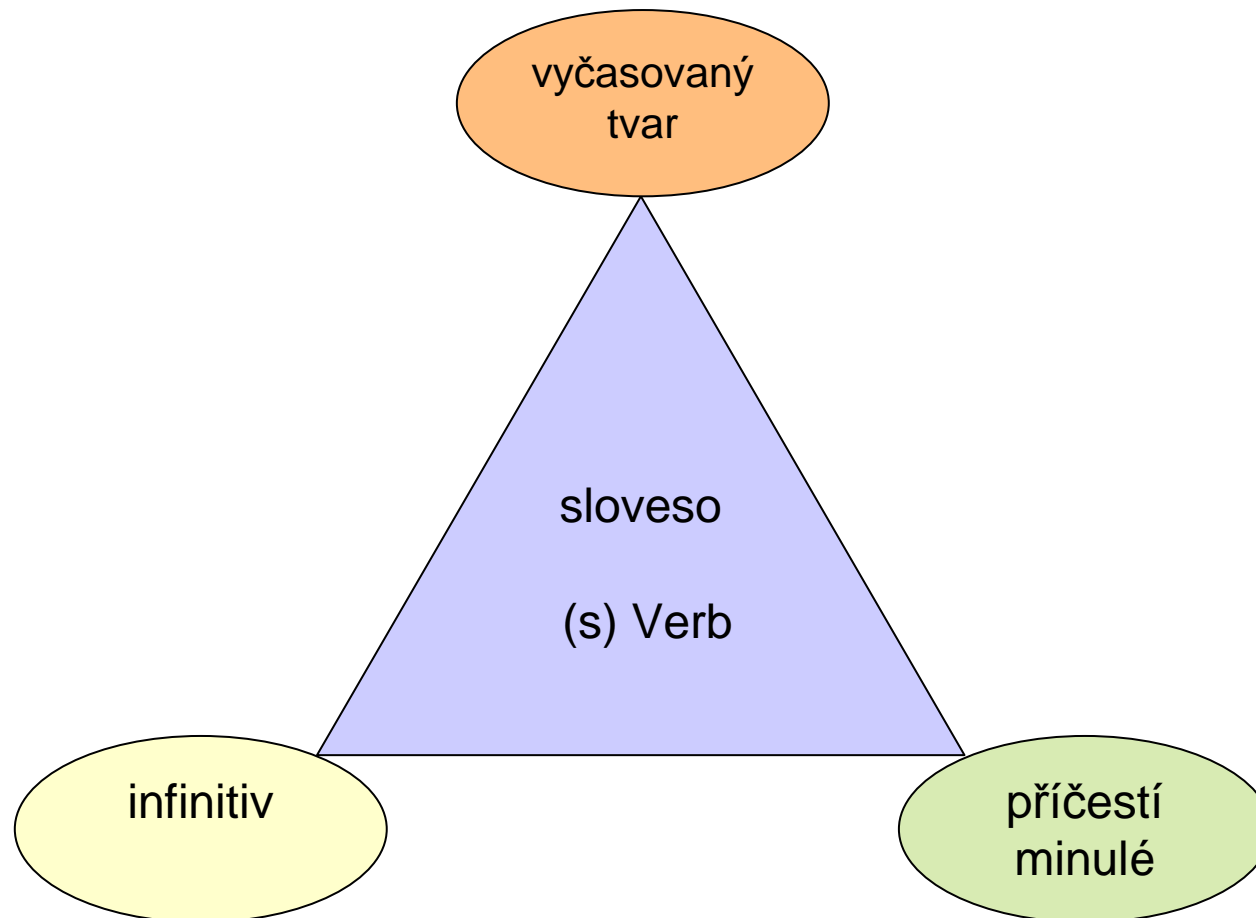
V německé větě je tzv. pevný slovosled.

Hlídáme si

- vyčíslované sloveso
- umístění podmětu
- postavení záporu
- postavení předmětu
- postavení příslovečného určení
- postavení zvrátneho zájmena

Slovesné tvary

Umístění vyčíslovaného slovesného tvaru

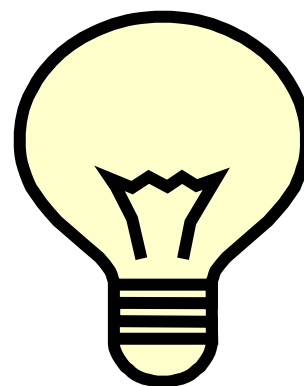
- ve větě oznamovací
- v otázce doplňovací (was, wann, wo.....)
- v otázce vyjadřující údiv, překvapení, utvrzení

stojí vyčíslovaný tvar
konkrétního slovesa
vždy na 2. místě

Ich gehe zum Training.

Wohin gehst du?

Du gehst also zum Training?

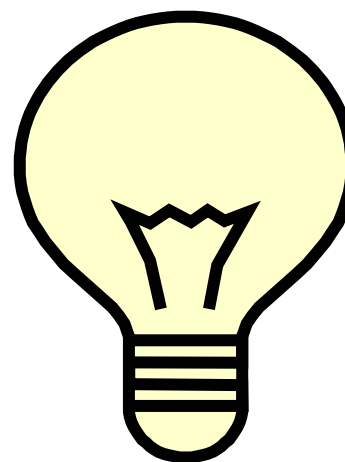
Umístění vyčíslovaného slovesného tvaru

- v otázce zjišťovací (ja x nein)
- v rozkazu, výzvě

stojí vyčíslovaný tvar
konkrétního slovesa
vždy na 1. místě

Gehst du zum Training ?

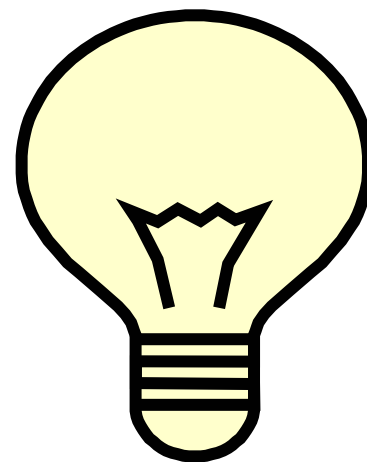
Gehe doch zum Training!

Postavení podmětu

Podmět stojí vždy před nebo za slovesem,
tvorí s vyčíslovaným slovesem pevnou vazbu!

- **Ich** lerne Spanisch
- Lernst **du** Spanisch?
- Was lernst **du**?

Postavení příslovečného určení

TEKAMOLO (pravidlo)

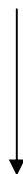
- **t**emporal – čas   *Wann?*
- **k**ausal – příčina   *Warum?*
- **m**odal – způsob   *Wie?*
- **l**okal – místo   *Wo, wohin, woher?*

Setkají-li se ve větě všechna tato příslovečná určení, řadí se dle daného pravidla.

TEKAMOLO - Beispiel

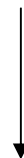
Ich gehe heute um 16. Uhr schnell zum Training.

TE

MO

LO

Ne vždy se setkají všechny čtyři typy, nejčastěji se vyskytuje kombinace čas a místo.

Zápor

V němčině existuje několik druhů záporu

- **zápor větný** - **nein** (popírá platnost celé věty)
- **zápor členský** - popírá platnost některého větného členu (**nicht, kein, niemand, nie, niemals, nichts**)

Německá věta však může obsahovat
jen jeden vhodně zvolený zápor.

Postavení záporu - Beispiel

- Ich habe **keine** Kinder.
– *popíráme podstatné jméno*

Nemám děti.

- Ich komme heute **nicht**.

Dnes nepřijdu.

- Er tanzt **nie**.

Nikdy netančí.

- Es kommt **niemand**.

Nikdo nepřijde.

- Ich brauche **nichts**.

Nic nepotřebuji.

Postavení zápornky nicht

- jako členský zápor stojí většinou před konkrétním větným členem
  - popíráme-li platnost **přídavného** jména nebo **příslovce**, stojí **nicht** před tímto slovem
- jako větný zápor stojí **nicht**
  - až za konkrétním slovesem nebo na konci věty
  - za zvratným zájmenem

***Nicht** alle Leute sind zufrieden.
Sie ist noch **nicht** gesund.
Die Farbe ist **nicht** schön.
Er fährt **nicht** schnell.*

*Hier kocht man heute **nicht**.
Wir wollen heute **nicht** lernen.
Susi will sich **nicht** waschen.*

Postavení zvratného zájmena „sich“

- hned za vyčasovaným slovesem
- za podmětem, pokud podmět následuje za slovesem a je vyjádřen osobním zájmenem
- pokud je podmět v postavení za vyčasovaným slovesem vyjádřen podstatným jménem

*Sie kämmt **sich** im Bad.*

*Warum freust du **dich** nicht?*

*Setzen Sie **sich** bitte!*

*Heute fühlt **sich** Karin nicht gut.*

*Warum schämt **sich** Jörg so?*

Postavení předmětů

- předmět může být vyjádřen **podstatným jménem** nebo **zájmenem osobním**
- Setkají-li se dva předměty vyjádřené osobním zájmenem, má přednost 4. pád před 3. pádem
→ *Er will **es** ihr kaufen.*
- Setkají-li se dva předměty vyjádřené substantivem, má přednost předmět se členem určitým
→ *Ich kaufe **meinem Sohn** ein neues Fahrrad.*
- Setkají-li se ve funkci předmětu substantivum a osobní zájmeno, má přednost osobní zájmeno.
→ *Ich kaufe **es** meiner Tochter.*